

**Zgodnie z dokonaną analizą,
najczęstszymi przyczynami
zawałów były:**

- prowadzenie robót niezgodnie z ustaleniami projektu technicznego wraz z technologią, w tym nieprawidłowe wykonawstwo obudowy,
- brak wymaganego wzmocnienia obudowy,
- tolerowanie stanu nadmiernego skorodowania odrzwi obudowy w użytkowanych wyrobiskach korytarzowych,
- brak lub nieprawidłowa kontrola stanu obudowy i niedostateczny nadzór osób kierownictwa i dozoru ruchu nad prowadzonymi robotami.

**Opad skał ze stropu lub z ociosów może
być powodem wypadku śmiertelnego!!!**

W roku 2020 zaistniały **dwa wypadki śmier-
telne** spowodowane **opadem skał ze stropu
i ociosów**. Zdarzenia te miały miejsce w drą-
żonych wyrobiskach korytarzowych, w dwóch
różnych zakładach górniczych. Przyczyną tych
wypadków było uderzenie pracowników
bryłami skalnymi, odspojonymi ze stropu lub
ociosu na skutek niedostatecznego ich za-
bezpieczenia, a także niezachowanie należytej
ostrożności przez poszkodowanych.

PAMIĘTAJ:

Nie ryzykuj!!!

Pracuj zgodnie z instrukcjami!!!

**Jeśli czegoś nie wiesz,
zapytaj sztygara!!!**

**Stosując powszechnie takie
zasady, na pewno poprawisz swoje
własne bezpieczeństwo pracy!!!**

Wyższy Urząd Górniczy
Poniatowskiego 31
40-055 Katowice
32 736 17 00
www.wug.gov.pl

Copyright © Wyższy Urząd Górniczy 2021

Druk sfinansowano ze środków prewencji
wypadkowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Wyższy Urząd Górniczy

**Zagrożenie
zawałami
i obrywaniem
się skał**

ZAGROŻENIE ZAWAŁAMI I OBRYWANIEM SIĘ SKAŁ WYSTĘPUJE WE WSZYSTKICH PODZIEMNYCH ZAKŁADACH GÓRNICZYCH!

Zawał – to niezamierzone, grawitacyjne przemieszczenie się do wyrobiska mas skalnych lub kopaliny ze stropu albo ociosu w stopniu powodującym niemożność przywrócenia pierwotnej funkcji wyrobiska w czasie krótszym niż 8 godzin (§ 44 ust. 2 rozporządzenia Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych).

Reguły bezpieczeństwa podczas wykonywania obudowy:

- bezwzględne przestrzeganie zasady wykonywania prac spod zabudowanego stropu,
- wykonywanie dokładnej obrywki przed rozpoczęciem prac, sprawdzenie obrywaniem stabilności odsłoniętego stropu i ociosów, nawet w przypadku braku widocznych spękań i odspojień,
- przestrzeganie obowiązku sprawdzania i dokręcania zamków obudowy w strefie przodkowej,
- zabudowa ekwiwalentnego wzmocnienia obudowy każdorazowo przed demontażem elementów obudowy podstawowej lub wzmacniającej.

Pamiętaj!

- ! Dobór obudowy w poszczególnych wyrobiskach jest dokonywany przez kierownika działu górniczego na podstawie warunków górniczo-geologicznych.

Doboru obudowy szybów lub szybków i wlotów do szybów lub szybków – a w zakładach górniczych wydobywających węgiel – wyrobisk o przekroju poprzecznym większym niż 30 m², jest dokonywany przez kierownika działu górniczego na podstawie opinii rzeczoznawcy.

- ! Osoby dozoru ruchu zakładu górniczego zapoznają osoby wykonujące obudowę z ustalonym rodzajem obudowy dla danego wyrobiska i sposobem jej wykonywania.

Brak wymaganego stojaka stalowego

W roku 2020 w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel zaistniały **trzy zawały**, które spowodowały **jeden wypadek śmiertelny** i **dwa wypadki lekkie**. Przyczyną tych zawałów była nadmierna **korozja obudowy**.

Rok	Liczba zawałów	Wypadki śmiertelne spowodowane			Razem wypadki śmiertelne
		zawałami	opadami skał ze stropu	opadami skał z ociosu	
2009	3	1	-	2	3
2010	1	-	1	1	2
2011	1	-	3	1	4
2012	2	1	7	-	8
2013	1	-	4	-	4
2014	2	-	1	2	3
2015	2	-	2	-	2
2016	6	1	-	1	2
2017	3	-	2	1	3
2018	4	1	2	-	3
2019	2	-	1	1	2
2020	3	1	1	1	3
Suma	30	5	24	10	39

Wszystkie zawały skał stropowych zaistniałe w latach 2009-2020 miały miejsce w wyrobiskach korytarzowych. W około 30% zdarzeń przyczyną zawału była nadmierna korozja obudowy.

Kombajn chodnikowy objęty zawałem